

SPORT BOULES

SPORTBESCHRIJVING EN NATIONAAL WEDSTRIJD REGLEMENT

INTRODUCTIE

Sport Boules is in Nederland een jonge sport die volgens oude spelregels hardlopen en de boulesport combineert. Sport Boules is een zelfstandige en wereldwijd in grootte de tweede boulesport. Sport Boules is als spelsoort ook interessant voor mensen die met hardlopen hun conditie en coördinatie willen verbeteren maar daar graag een spelelement bij betrekken.

Sport Boules is een multidisciplinaire sport, waarbij spelers zich op een onderdeel kunnen specialiseren of ploegen zich op de meerkamp kunnen richten.

Gezamenlijke kenmerken van de disciplines zijn het lopend werpen (onderhands werpen) van de boules om vanaf een lijn een doel volgens de regels te raken. Kenmerkend voor de oorspronkelijke discipline is dat onreglementaire uitvoering tot terugplaatsing van de boules kan leiden.

Voor alle disciplines zijn goede coördinatie en concentratie nodig. Bij een aantal disciplines is ook het gericht plaatsen (rollen) van de boules en bijbehorende strategische keuzes belangrijke factoren. Bij enkele andere onderdelen is hardlooptoestand een veel meer bepalende factor, waarbij herstelvermogen centraal staat. Sport Boules wordt als topsport en als recreatiesport beoefend. In Nederland ligt het accent voor de huidige leden op de conditionele onderdelen in samenwerking met de atletieksport.

Sport Boules wordt gespeeld op een stroeve vlakke niet stuitende ondergrond met een lengte van 27,5 meter en een breedte van 2,5 tot 4 meter. De belangrijkste attributen zijn maximaal 4 boules per speler die gekozen zijn in grootte en gewicht persoonlijk binnen internationaal vastgestelde grenzen. Andere hulpmiddelen hebben de functie om aan te tekenen of af te tekenen op de grond. Voor de conditionele onderdelen zijn matten met specifieke maten vastgesteld.

Sport Boules is van oudsher een Mediterrane sport die in ca. 45 landen door naar schatting 500.000 leden wordt beoefend. Sport Boules is internationaal voor deze landen georganiseerd in de Fédération International de Boules (FIB) in Nederland geïntroduceerd en wordt in Nederland vertegenwoordigd door de Federatie Sport Boules Nederland (FSBN). De FSBN ontwikkelt haar activiteiten vanuit Alkmaar.

ALGEMEEN

Deze beschrijving bevat een introductie, het technisch wedstrijdreglement en toelichtingen mbt dit reglement, varianten, adviezen en aandacht voor **veiligheid**. In het reglementdeel wordt met eindnoten wordt verwezen naar het Reglement Technique International (RTI) van de Fédération Internationale de Boules (FIB), de internationale overkoepelende Sport Boules organisatie

Sport Boules is een actieve sport die gespeeld wordt op recreatief niveau en als wedstrijd-/topsport. Sport Boules bestaat uit meerdere disciplines, afzonderlijk of als meerkamp te beoefenen:

- **Traditionel:** Het oorspronkelijke Boule Lyonnaise dat wordt gespeeld in ploegen van 1, 2, 3 of 4 spelers (simple, doublet, triplet en quadret). De basis is het originele jeu de boules spel dat concentratie, coördinatie en een sterk strategisch inzicht vraagt. Dit jeu de boules spel is basis voor alle 62 boules-sporten in de wereld.
- **Niet traditionel en niet conditionel disciplines**
Enkele meer technische onderdelen vragen hoge richtvaardigheid, sterke concentratie en het vermogen om in een zeer beperkte tijd te pieken
Combiné: Een vaardigheidsonderdeel voor rollen en werpen met 1 of 2 personen
Tir de précision of Precisieworp: Een vaardigheidsvorm voor alleen werpen
- **Conditionel disciplines**
De moderne hardloopvormen stellen hoge eisen aan herstelvermogen, dynamische coördinatie en ondersteunend ploegenwerk. Deze onderdelen worden aan andere conditiesporten aangeboden als een intensieve trainingsvorm om recuperatievermogen en loopcoördinatie te verbeteren.
Tir progressif: Een combinatie van harde conditionele inzet en vaardigheid met werpen waarbij één speler 5 minuten krijgt om zoveel mogelijk keer te raken.
Relais en Double: Dezelfde vorm maar nu voor 2 personen per ploeg
Boulesbiatlon: Een combinatie van de Tir Progressif - techniek en afstand lopen, individueel uit te voeren of in estafette in ploegenvorm

ACCOMMODATIE EN ATTRIBUTEN

Sport Boules wordt gespeeld op een stroeve vlakke niet stuitende ondergrond met niet stuitende boules. In combinatie met de eeuwenoude Sport boules regels wordt het resultaat nauwelijks door geluk maar in hoge mate door vaardigheden bepaald.

BELANG

Sport Boules wordt gebruikt voor training van recuperatievermogen en wordt daarnaast aanbevolen als volledige oefening voor de ontwikkeling van de souplesse en kracht van de borst, de benen en van de rug.

- Sport Boules traint in sterke mate de hand - oog coördinatie in minder of meer hardlopende beweging door de hoge eisen die aan nauwkeurigheid wordt gesteld
- Sport Boules blijkt prima inpasbaar in schoolprogramma's.
- Sport Boules wordt ook aanbevolen als sport voor geestelijk gehandicapten

DE PLUSSEN VAN SPORT BOULES

Sport Boules heeft veel kwaliteiten:

- *Het spelelement.*
De variatie spreekt jongeren aan en maakt het aantrekkelijk voor buurtspel.
- *Conditie.*
Conditionele onderdelen hebben een groot positief effect op tempoduurheid en recuperatievermogen. Sport Boules kan daardoor op dit vlak ondersteunend zijn voor andere sporten zoals: voetbal, hockey, korfbal, basketbal en natuurlijk hardlopen.
- *Coördinatie.*
Sport Boules stelt eisen aan goede loopstijl, met als resultaat een goede bewegingstechniek. Goede coördinatie is preventief tegen blessures.
- *Concentratie.*
Sport Boules vereist continue concentratie: voor de juiste (oog-hand) coördinatie en voor het continue bewaken van voldoende conditioneel herstel.
- *Strategie*
Het traditionel vindt zijn vermaak onder meer door de strategische uitdaging.
- *Teamkarakter*
Teamsport vereist van elke speler samenwerking. Het team voorziet de actieve speler bij de conditionele onderdelen continue van materiaal, optimale omstandigheden en bij het traditionel van strategische samenspraak.
- *Discipline*
Deze sport dwingt tot discipline. Dit is een eis van de internationale sportbonden en wordt ook door de huidige bond vereist.
- *Competitie*
Sport Boules is sterk competitief vanuit de sportvorm en de goed geformaliseerde internationale werdstrijdorganisatie (europese en wereldkampioenschappen in verschillende categoriën en leeftijdsklassen; uitdrukkelijke nominatie voor Tir Progressif tot olympische demonstratiesport) Dit maakt Sport Boules voor alle doelgroepen interessant.

DOELGROEPEN

ALGEMEEN

Sport Boules heeft zoveel kwaliteiten dat het voor alle doelgroepen aantrekkelijk is.

- de mensen die voor Sport Boules kiezen in haar breedheid, specifiek voor de conditionele uitdaging gaan of juist voor het strategische of voor de concentratie-eis. Ook het familiale karakter kan reden zijn voor aansluiting bij deze sport.

- de jeugd (via scholen, de buurt) en de atletiek eventueel als trainingsvorm
- mensen die met sport willen beginnen en eerst rustig willen beginnen.
- Mensen die door verwijzing of op eigen initiatief een gezondheidsreden hebben om met conditioneel sporten voorzichtig te starten.

SPORT BOULES, DE SCHOOL EN DE NASCHOOLSE OPVANG

Sport-Boules is in de eerste plaats een internationaal erkende sport. In de verschillende landen waar deze sport een belangrijke plaats in de samenleving inneemt is ook gebleken dat Sport Boules door scholen gewaardeerd wordt.

Sportleraren vinden de combinatie van conditionele coördinatie en samenwerkingselementen met de spanning van het spelelement erg geschikt. Leerlingen ervaren de spanning van een balspel als natuurlijk en hebben vaak geen notie van het conditionele element wat ze dan ook pas achteraf met voldoening bemerken.

Voor scholen en naschoolse opvang zijn lesprogramma's beschikbaar die op didactische wijze de vaardigheid van de sport aanleren. Met name komt de mogelijkheid om variaties aan te brengen in het aanbod voor de leerlingen hier in terug.

Lesprogramma's zijn er voor de lagere school en voor de eerste fase van de middelbare school. Voor de tweede fase van het middelbaar onderwijs zijn modules in ontwikkeling.

De benodigde attributen zijn gering. Met 12 boules een paar pionnen een hoogtestok, drie gravelterrein van 26 meter bij 3 meter (met 2 meter veiligheidsruimte) en een paar stootbalken kunnen 4 keer 4 leerlingen al veel varianten tegelijkertijd spelen.

De FSN streeft ernaar om voor leerlingen in samenwerking met scholen een aanbod te creëren in clubverband om hen te bekwamen tot het niveau van internationale topsport.

SPORT BOULES EN DE ATLETIEK

In de Nederlandse atletiek wordt het Sport Boules onderdeel de "Tir Progressif" als speelse trainingsvorm aangeboden bij de atletiek.

De interesse vanuit de atletiek blijkt uit de vanaf 2003 jarenlange uitnodiging van de Atletiekunie aan Sport Boules om zich te presenteren de Jeugatletiekdag. Daarnaast ervaren lopers van de atletiekvereniging Hylas uit Alkmaar een sterke verbetering van hun recuperatievermogen tijdens het lopen, kunnen zij duidelijk beter tussentijdse versnellingen en krachtinspanningen aan en kunnen zij een hogere snelheid aanhouden tijdens hun trainingen en wedstrijden.

CONTACT

Sport Boules beoefening wordt in Nederland georganiseerd door de Federatie Sport Boules Nederland (FSBN) die haar activiteiten ontwikkelt vanuit Alkmaar. Tot op heden wordt Sport Boules alleen bij Atletiekvereniging Hylas te Alkmaar in verenigingsvorm beoefend. Voor kennismaking, beoefening of ontwikkeling zijn de contactgegevens:

Federatie Sport Boules Nederland (FSBN): Gerard Doustraat 18, 1816 CR Alkmaar

Email: info@fsbn.nl, Info.fsbn@gmail.com; website: www.fsbn.nl

Voorzitter: Paul Biersteker, sb.paulbiersteker@gmail.com; tel. 0614424399

Atletiekvereniging Hylas: Havinghastraat 4, 1817 DA Alkmaar; website www.avhylas.nl

HET NATIONAAL WEDSTRIJD REGLEMENT (NWR)

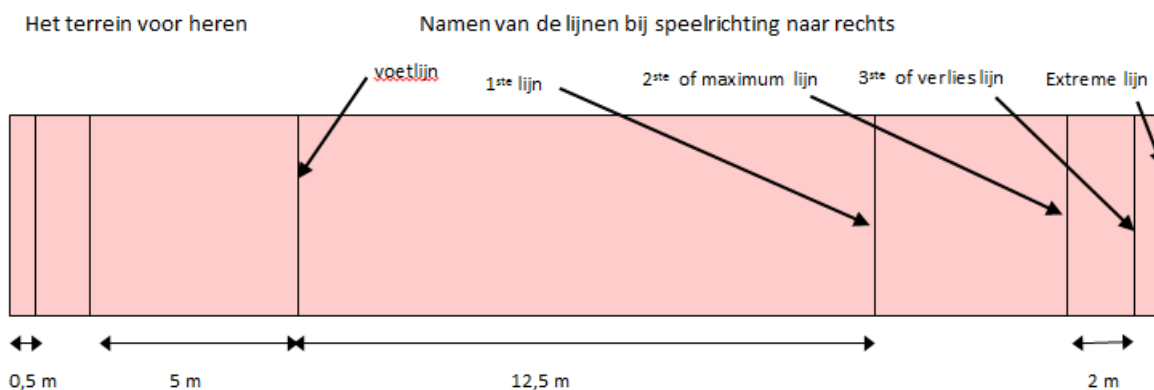
DEFINITIES

HET SPEELVELD VOOR DE VERSCHILLENDE VORMEN ¹

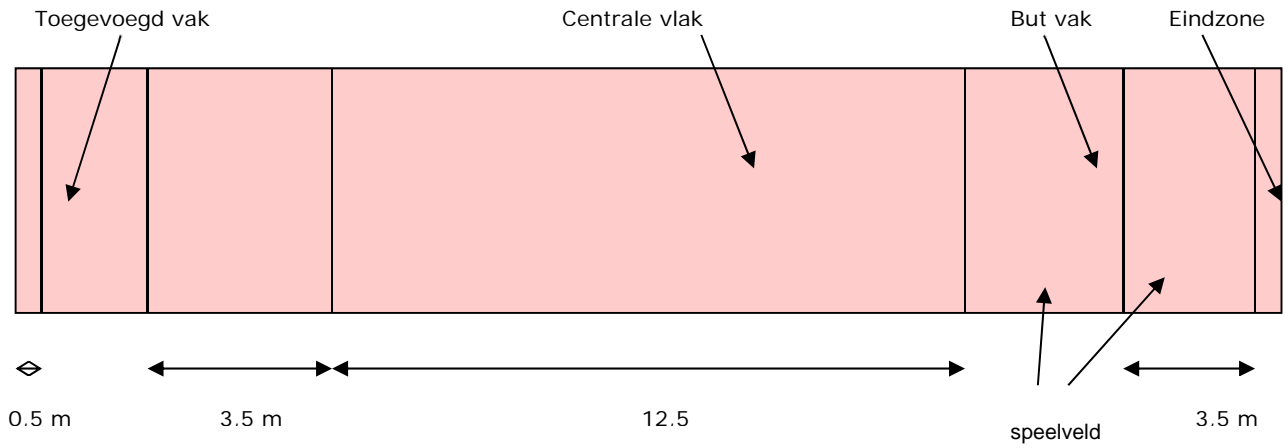
Het speelveld kent de volgende eisen:

- De ondergrond is vlak om geluksfactoren zoveel mogelijk uit te sluiten.
- De ondergrond is sterk om niet door de hard neerkomende metalen boule stuk te gaan.
- De ondergrond is hard om het anti-stuiter effect van de boules uit te laten komen.
- De ondergrond is gelijkmatig stroef om de snelheid van de gerolde boule op beheerste wijze te kunnen laten afnemen.
- Voor overdekte banen is beton of asfalt met hierop een dus laagje leemachtig zand gebruikelijk.
- Buitenterreinen hebben een waterdoorlatende ondergrond of liggen op afschot. Veel gebruikt zijn zeezand met harde tussenlaag en een fijn gravelachtige toplaag.

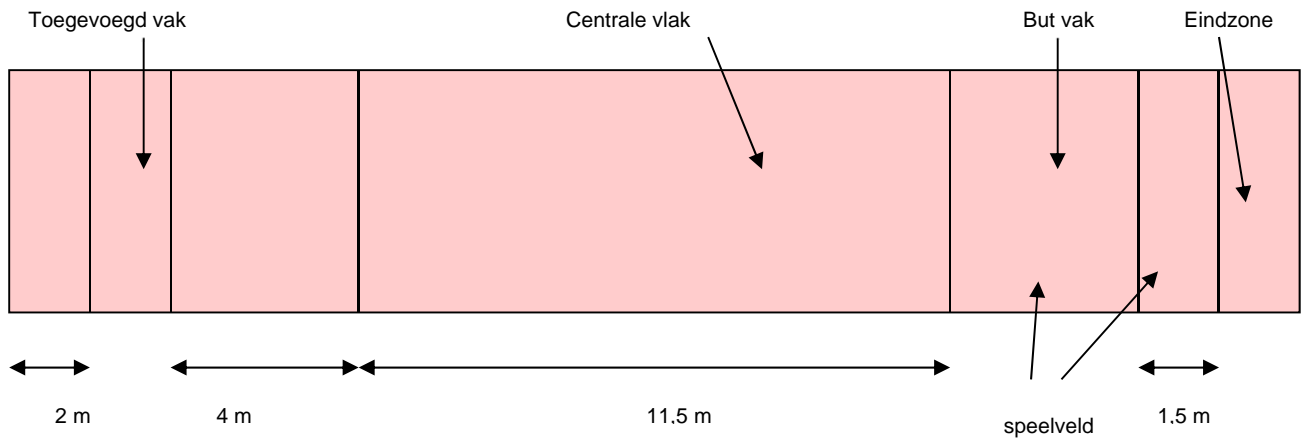
Het speelveld is minimaal 2,5 en maximaal 4 meter breed. De lengte is afhankelijk van de categorie spelers. De lengte voor heren is 27,5 meter lang. Voor kinderen onder de 14 jaar 26,5 m. Om en om wordt de wedstrijd vanuit beide zijden gespeeld. ²

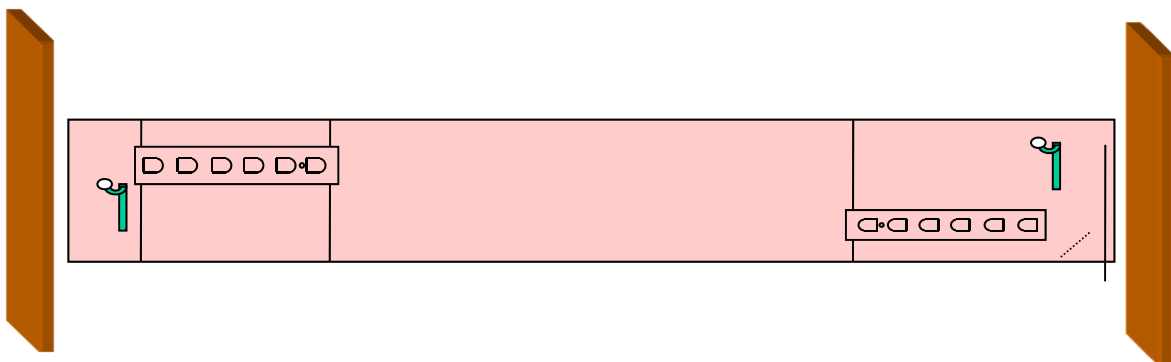
Namen en lengtes van vakken en lijnen op het terrein voor heren

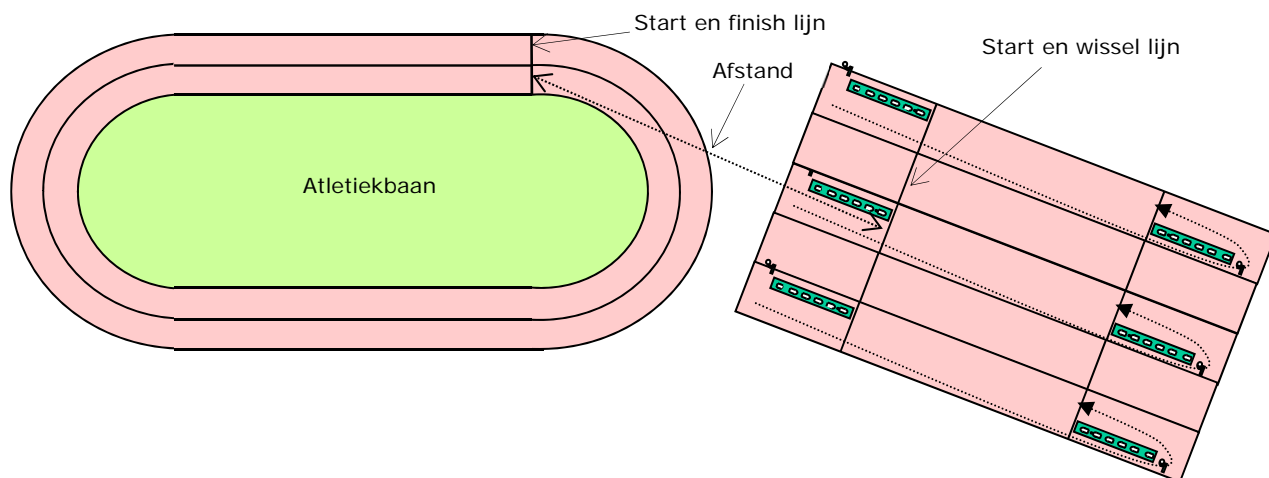

Namen en lengtes van vakken en lijnen op het terrein voor dames

Namen en lengtes van vakken en lijnen op het terrein voor kinderen onder de 14 jaar

De Sport Boules baan voor de conditionele Sport Boules onderdelen

De boulesbiatlon accommodatie

De hardloopbaan die benodigd is bij de boulesbiatlon, is nog niet formeel kwalitatief gedefinieerd. Het heeft de voorkeur gebruik te maken van een atletiekbaan. Voor jongeren kan een baan van het boulesveld gebruikt worden.

HET MATERIAAL ³

DE BOULESPEN, CINQUANTE OF BAQUETTE

Het veld wordt uitsluitend uitgezet met een goedgekeurd boulespen. Deze boulespel, ook wel cinquante of baguette genoemd, is van punt tot punt 50 cm lang.

De cinquante wordt bij het traditionel en de combiné in de volgende situaties gebruikt ⁴:

- om de ligging van het but en van elke boule in het speelveld in de verplichte of geaccepteerde situatie van stilstand van alle boules te markeren. Markeren is het trekken van twee haaks op elkaar staande strepen vanuit het hart van het but of de boule zonder deze te bewegen. De strepen staan parallel aan een van de kaderlijnen.
- om een boog te trekken van 50 cm vóór de boule of het but waarop met werpen gemikt wordt (het aangekondigde doel) en de boules die deels of geheel binnen 50 cm van het aangekondigde doel liggen ⁵.
- om de lijnen van het speelveld te herstellen ⁶. Het is gebruikelijk en verstandig om voor aanvang van de wedstrijd de verschillende lijnen die het veld vormen met het stokje opnieuw te trekken. Het is de

verantwoordelijkheid van de spelende partij of wanneer nodig, lijnen te herstellen. Hoe de lijn ook loopt, altijd geldt dat de lijn bepalend is. Als deze onzichtbaar is, wordt vanaf de dichtst bij gelegen uiteinden van de zichtbare lijn een rechte lijn getrokken. Bij blijvende onduidelijkheid beslist de scheidsrechter in het nadeel van de spelende partij.

DE BOULES

De boules zijn van metaal en hebben een diameter van 90 tot 110mm en gewicht dat ligt tussen 900 en 1200 gr. De boules zijn hol van binnen en eventueel gevuld met anti-stuitermateriaal. Anti-stuitermateriaal bestaat uit stukjes rubber met specifieke vormgeving.

De boules liggen bij aanvang van een speelbeurt bij het traditioneel en bij de technische disciplines altijd duidelijk zichtbaar verzameld klaar aan de kant van waar gespeeld wordt. Dit is ten behoeve van de tegenstanders en ten behoeve van het publiek.

Boules die bij het traditioneel reglementair de buitenlijn van het speelveld overschreden hebben, worden uit het spel gehaald. Deze worden zichtbaar verzameld gelegd aan de andere kant van waar gespeeld wordt. Dit geldt ook voor alle gespeelde boules van de Combiné.

OVERIGE ATTRIBUTEN

Bij verschillende onderdelen worden de volgende aanvullende attributen gebruikt:

- **But:** een houten bol met doorsnede van 35-37 mm. De but moet egaal van kleur zijn, glad van oppervlak, in elke positie even zwaar aan weerszijde en vrij van metalen. De but is bij voorkeur wit maar mag ook een andere kleur hebben mits de tegenstander hier geen bezwaar tegen heeft. Alleen bij de Tir de Précision zijn de kleuren van de but strikt voorgeschreven. Het witte but is hier het but dat geraakt moet worden. Het rode but is het but dat niet geraakt mag worden, noch door de geworpen boule noch door het wegspringende doel.
- **Doelboule:** een synthetische witte bol met doorsnede van 100mm, die indien reglementair geraakt, punten oplevert
- **Rode boule:** een synthetische rode boule met doorsnede van 100mm, die uitsluitend bij de Tir de Précision gebruikt wordt en welke niet geraakt mag worden bij de worp door de geworpen boule noch door het wegspringende doel.
- **Porte-Boule:** een standaard voor uitsluitend de Tir Progressif, de Relais en de Biatlon. De boule moet op enige plek minstens 60 cm van de grond verwijderd zijn en op enige plek maximaal 100 cm van de grond verwijderd.

WEDSTRIJDREGLEMENT ALGEMEEN ⁷

ALGEMEEN

Het wedstrijdreglement sluit altijd aan op het Reglement Technique International (RTI) van de Fédération Internationale de Boule (FIB), de internationale overkoepelende Sport Boules organisatie

De hulp of beslissing van de scheidsrechter kan altijd ingeroepen worden en zijn/ haar beslissing is altijd uitsluitend.

Tijdens een door de FSN vastgestelde competitie of toernooi mogen gekozen teams niet meer gewijzigd worden zonder haar toestemming.

Als het veld betreden is, betekent het uittreden dat de boule gespeeld en verloren is.

Bij het plaatsen (rollen) mag, nadat de boule gepakt is en het speelvak (butvak en toegevoegd vak) betreed is, de grond buiten dit speelvak en de buitenlijnen alleen in speciale gevallen meer met het lichaam worden aangeraak tot dat de boule losgelaten is.

Bij het werpen mag geen der voeten de voetlijn op de grond geheel overschrijden tot dat de boule losgelaten is.

Bij overtreding wordt de worp of rol onreglementair en gespeeld verklaard.

Het traditionel en de combiné bestaan uit mène's of speelrondes. Dat is de tijd waarin het butje wordt uitgeworpen tot dat alle boules gespeeld zijn of als dat eerder is, de wedstrijd beëindigd is.

Bij alle disciplines wint de partij met de meeste punten, behalve bij de boulesbiatlon, waar de snelste tijd de winnaar bepaalt.

HET TRADITIONEL

ALGEMENE REGELS

Het spelreglement is gebaseerd op het RTI Hoofdstukken II tot en met VII

Het traditionel kan alleen of in ploegen gespeeld worden ⁸:

1. simple, waarbij per ploeg een speler met vier boules uitkomt,
2. double, waarbij per ploeg twee spelers met elk 3 boules uitkomen.
3. triplete waarbij per ploeg drie spelers met elk 2 of 3 boules uitkomen
4. quadrette, waarbij per ploeg vier spelers met elk 2 boules uitkomen

Bij het double, triplete en quadrette worden over het algemeen afspraken binnen de ploeg gemaakt wie bij voorkeur gaat werpen en wie voornamelijk rolt.

WEDSTRIJD EN WINST ⁹

Een wedstrijd bestaat uit achtereenvolgende mène's. In één mène spelen alle spelers al hun boules, voor zover de mène niet voortijdig wordt afgebroken door onoverbrugbare voorsprong of door het reglementair verliezen van het aangekondigde but (zie hieronder).

Een wedstrijd is afgelopen als er een winnaar is. De wedstrijd wordt gewonnen door de partij die

- of het meeste punten heeft in de door de wedstrijdleiding gemaximeerde normale speeltijd
- of als dit binnen de maximale wedstrijdduur ligt, door de partij die het eerst het door de wedstrijdorganisatie voor winst te behalen punten heeft gehaald.

Een mène die nog loopt als de maximale speeltijd afgelopen is, mag worden uitgespeeld, zelfs als de mène wordt geannuleerd. Hiermee verband houdend kan in een geannuleerde mène na de maximale speeltijd het but niet meer worden aangekondigd.

Indien ploegen na de laatste speelronde nog gelijkspel staan, dan wordt een laatste mène gespeeld die niet geannuleerd kan worden. Is de stand dan nog gelijk dan rolt een speler van elke partij een boule zo dicht mogelijk bij het but, waarbij voor elke gespeelde boule afstand tot de but gemeten en verwijderd wordt. De kortste afstand bepaalt dan de winnaar. Dit herhaalt zich zolang de afstanden gelijk zijn.

WEDSTRIJDDUUR EN MINIMAAL TE BEHALEN PUNTEN ¹⁰

De normale wedstrijdduur kan door de wedstrijdorganisatie op maximaal 3 uur worden gesteld (RTI: 4 uur) en in ieder geval niet langer dan dat daarmee de wedstrijd op een normaal tijdstip eindigt. Binnen deze regels geldt dat de wedstrijdorganisatie het aantal punten waarmee een wedstrijd gewonnen wordt nooit lager dan 7 punten en nooit hoger dan 13 punten mag zetten. De normale maximale wedstrijdduur moet door de wedstrijdorganisatie op minimaal 1 uur worden gesteld. De normale wedstrijd duur is de

duur van af het startsignaal tot het moment waarop de wedstrijdleiding het eindsignaal geeft.

PREPAREREN EN ONDERHOUDEN VAN HET KADER.

Elke speler of ploeg die aan de beurt is, is er verantwoordelijk voor dat alle kaderlijnen goed zichtbaar zijn.

De spelers mogen een deel of het geheel van een lijn niet met opzet wissen behalve als dit nodig is om correct een boog te trekken.

Nadat de but is uitgeworpen, mag de maximum lijn niet meer overgetrokken worden.¹¹

Een in enige mate rechte lijn die reglementair getrokken is, is geldig.¹²

Als een lijn onduidelijk is, wordt deze hersteld. Indien dit bepalend is voor het resultaat van een gespeelde boule, dan wordt de lijn hersteld door deze te trekken langs een gespannen koord die de laatste zichtbare punten van de beschadigde lijn verbindt. Bij onzekerheid over het traject van de kaderlijnen heeft de spelende ploeg het nadeel van de twijfel.¹³

PUNTEN NOTEREN

Bij het traditioneel worden punten per mène gescoord en aan het eind van elke mène vastgesteld en opgeteld bij de score van de voorgaande mène's. Per mène kan maar één ploeg winnen.

Die ploeg wint punten die aan het eind van de mène met een van zijn of haar boules het dichtst bij het but ligt. De score van de mène wordt normaal bepaald door het aantal boules dat aan het eind van de mène dicht bij de but ligt dan de dichtst bij het but gelegen boule van de tegenstander.¹⁴

Hierop bestaat één uitzondering. Als het aangekondigde but reglementair wordt verloren en een van de partijen heeft daarna geen boules meer, dan wint de andere ploeg de mène met zoveel punten als er boules resteren.¹⁵ Het is dus voor een ploeg alleen in bijzondere omstandigheden verstandig om het but aan te kondigen als zij zelf geen boules meer heeft.

Om punten te kunnen scoren mogen alle spelers al hun boules spelen volgens geëigende volgorde regels door hun boules te rollen of te werpen (zie wedstrijdverloop).

MARKEREN, METEN, HET BEHEREN VAN DE CINQUANTE

Elke vastgestelde verandering van plaats van enig object in het veld wordt gemarkeerd door het op de grond krassen van 2 korte rechte lijnen vanuit het hart van het but evenwijdig aan de lijnen van het terrein.

Bij onzekerheid over de markering heeft de spelende partij het voordeel van de twijfel¹⁶.

Tijdens het spel beheert de spelende partij de cinquante behalve bij het simple.

Markering van de boules in het vervolg van het spel, vindt plaats door de ploeggenoot of bij het simple door de tegenstander. Als de markering niet reglementair is en dit

gevolgen heeft voor de plaatsbepaling van van plaats gewijzigde boules, wordt de markering zo goed mogelijk herstelt en bij twijfel in het nadeel van de ploeg die verantwoordelijk is voor de markering.¹⁷

Markeren van de but wordt door de ploeg gedaan die het but heeft uitgeworpen en nadat deze is verplaatst door de ploeg die in de mene op winst staat.¹⁸

In alle gevallen trekt de tegenstander de boog.

Het bepalen van de afstanden is in eerste instantie een zaak voor alle spelers die hiervoor uitsluitend hun ogen en de cinquante beschikbaar hebben. De ploeg die denkt door zijn worp of rol het korts te liggen, meet. In geval van onenigheid beslist de scheidsrechter.¹⁹ De tegenstander heeft het recht de meting door de andere ploeg te controleren. Indien hier niet aan wordt voldaan verliest de weigerde ploeg het recht om na te meten als objecten verplaatst zijn.²⁰

Om een meting goed te kunnen verrichten is het toegestaan boules die niet voor meting in aanmerking komen en de meting frustreren, tijdelijk te verwijderen.²¹

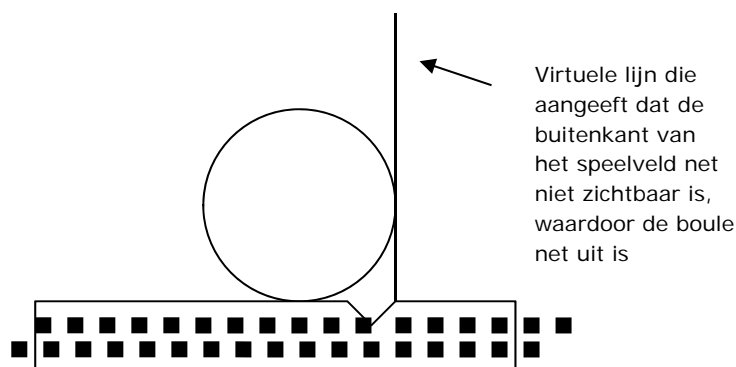
Als een speler onnodig gespeeld heeft met als resultaat een ongeldige worp of rol dan wel het resultaat van verplaatsing van een object of teruglegging van het but, dan heeft de speler niet meer het recht om een meting aan te vragen en blijft de volgorde van ligging als zoals deze voor de worp of rol was.²²

Een ploeg die gemeten heeft, mag altijd de tegenstander vragen om deze te controleren dan wel te accepteren. Een tegenstander die dit weigert of negeert, verliest in geval van verplaatsing het recht om de niet verplaatste boules opnieuw te meten.²³

Als tijdens de meting een van de betrokken objecten zonder opzet wordt verplaatst, zal de scheidsrechter bij twijfel beslissen tot gelijk afstand.²⁴

VERLOREN BOULE OF BUT ²⁵

Een object, de geworpen boule of een boule of but in het veld, is verloren als deze door middel van een reglementaire poging de buitenkant tijdens het rollen voor meer dan de helft heeft overschreden of bij stilstand met enig deel de buitenkant van de lijnen van het speelveld overschreden heeft.

Een gespeelde boule die verloren raakt, wordt uit het spel verwijderd en wordt als gespeeld beschouwd.

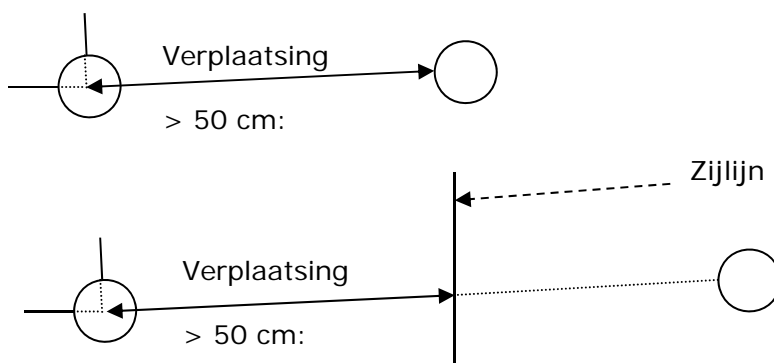

Als een object in beweging verloren is geraakt maar door stoten weer in het veld komt wordt dit object als verloren beschouwd.²⁶

ROLLEN OF PLAATSEN REGLEMENTAIR

Een boule wordt gerold als deze niet als een worp kenbaar gemaakt wordt. Een rolpoging is bij voldoen van de volgende voorwaarden reglementair ²⁷

- als bij het rollen de startlijn wordt betreden of overtreden voordat de boule los is gelaten
- de boule komt niet stil te liggen op een plaats voor het speelveld waarbij de kortste afstand tussen de boule en de buitenkant en de eerste lijn meer dan 2 meter bedraagt
- als de boule zodanig botst tegen een ander object dat de afstand tussen het midden van de oude plaats van dat verplaatste object en het dichtstbijzijnde deel van de verplaatste object niet meer dan 50 centimeter bedraagt ²⁸.
Indien het andere object het speelveld heeft verlaten telt alleen de afstand van de oude plek tot de buitenkant van de lijn waar dat object het veld heeft verlaten ²⁹.

- als de gespeelde boule niet voor 2 meter voor het speelveld tot stilstand komt
- de gespeelde boule niet verloren raakt

Na een reglementaire plaatsing wordt de nieuwe situatie geaccepteerd.

Dit met in achtneming van de regel dat als het but na een reglementaire plaatsing het veld met enig deel heeft verlaten, het but op de oude positie terug geplaatst. Is deze plek bezet dan wordt het but op de zijn oorspronkelijke plaats teruggeplaatst en de boules tegen de but aangelegd, zoveel mogelijk in lijn met het spel en nooit in verloren positie.

VOORDEELREGEL BIJ ONREGLEMENTAIRE POGING ³⁰

Een poging is onreglementair als deze niet reglementair is.

In deze situatie geldt de voordeelregel op voor de tegenstander. Deze heeft de volgende keuze

- hij/zij accepteert de nieuwe situatie
- hij/zij accepteert de nieuwe situatie maar verwijdert de gespeelde boule

- hij/zij legt de objecten terug op de oorspronkelijke plaats en verwijdert de grolde boule

Dit met in achtneming van de regel dat als het but na een reglementaire plaatsing het veld met enig deel heeft verlaten, het but op de oude positie terug geplaatst. Is deze plek bezet dan wordt het but op de zijn oorspronkelijke plaats teruggeplaatst en de boules tegen de but aangelegd, zoveel mogelijk in lijn met het spel en nooit in verloren positie.³¹ Ook dienen de regels rond het aangekondigde en niet aangekondigde but gerespecteerd te worden (zie hieronder).

De keuze voor een van de twee nieuwe situaties wordt definitief als hij/zij zich uitspreekt of een van de binnen het veld gebleven boules die in zijn/haar keuze voor verplaatsing in aanmerking komt, opneemt en verplaatst, dan wel verwijdert.

De keuze tot een van de twee nieuwe situaties is ook definitief als de tegenstander een markering verwijdert.³²

Als de geworpen boule geen enkele boule raakt, wordt deze geannuleerd.

FOUTEN VAN DE SPELER

Indien een speler per abuis voor de eerste keer een boule van een tegenstander gebruikt, vervangt de tegenstander de boule voor een van de niet gespeelde boules van de speler.³³ Wisseling van boules binnen de ploeg is wel toegestaan.³⁴

Bij herhaling wordt de boule als onreglementair beschouwd en geldt de voordeelregel voor de tegenstander.³⁵ Dit nadat de boule van de tegenstander op de plaats van de boule van de speler is gelegd.³⁶

FOUT VAN TEGENSTANDER ³⁷

Bij een fout van een tegenstander geldt:

Bij een reglementaire worp heeft de ploeg het recht de nieuwe situatie te accepteren of de boules terug te leggen en de gespeelde boule opnieuw te spelen.

Bij een onreglementaire poging hebben beide ploegen fouten gemaakt en wordt de oude situatie hersteld en de gespeelde boule geannuleerd /uit het spel genomen in deze mène.³⁸

WERPEN OF GOOIEN OF SCHIETEN

Een speler geeft aan te willen werpen door zich op te stellen in de werppositie, door dit zonder aankondiging te melden en door aankondiging.

Indien de correctheid van een boog pas na de worp wordt betwijfeld, wordt de boog als correct getrokken beschouwd.³⁹

AANKONDIGING

Een doel is aangekondigd als de spelende ploeg aangeeft dat zij werpen wil in plaats van rollen.

De spelende partij kan aanwijzingen geven dat een van de andere boules van de tegenstander of het but het aangekondigde doel is. Zonder aankondiging wordt bij het werpen aangenomen dat het aangekondigde (= aangewezen) doel de niet-eigen boule is die het dichtst bij het but ligt en ook niet het but.

Doelen die aangekondigd kunnen worden zijn de boules van de tegenstander en het but. Het al dan niet aangekondigde doel kan nooit een eigen boule zijn.

BOOG TREKKEN

Het kenbaar maken van te gaan werpen is teken voor de tegenstander om de benodigde bogen van 50 centimeter te teken, vóór het doel en vóór de objecten die binnen buitenkant van de boog van 50 cm van het doel liggen. Als een boog vergeten wordt, merkt de scheidsrechter de worp bij twijfel als reglementair aan.

Bij onzekerheid over de getrokken boog heeft de werpende partij het voordeel van de twijfel⁴⁰.

REGLEMENTAIRE WORP⁴¹

Een worp is reglementair als

- de boule is losgelaten voordat de speler de lijnen van het startvak heeft overschreden
- de boule het doel direct raakt, direct òf na de grond geraakt te hebben ná de boog van 50 centimeter voor het doel
- de boule een ander doel raakt dan het aangekondigde doel direct òf na de grond geraakt te hebben na de boog van 50 centimeter voor het doel èn ná de boog van 50 centimeter voor de geraakte boule of het geraakte but

Bij een reglementaire worp wordt de nieuwe situatie geaccepteerd.

AANGEKONDIGD BUT⁴²

Een but mag slechts 1 keer per mène aangekondigd worden behalve als de tegenstander geen boules meer heeft.

Een aangekondigd but dat met een reglementaire worp geraakt is zonder verloren te raken, krijgt een nieuwe positie.

Indien het aangekondigde but verloren raakt geldt:

- als beide spelers nog boules hebben, wordt de mène geannuleerd
- anders is de mène afgelopen en krijgt de ploeg die nog boules over heeft zoveel punten als deze nog boules over heeft.

NIET AANGEKONDIGD BUT⁴³

Indien een but dat niet is aangekondigd, door een worp wordt verplaatst, wordt deze in alle gevallen teruggeplaatst. Is deze plek bezet, dan wordt het but op de zijn

oorspronkelijke plaats teruggeplaatst en de boules tegen de but aangelegd, zoveel mogelijk in lijn met het spel en nooit in verloren positie.

ONENIGHEID

Bij onenigheid beslist de scheidsrechter of bij beroep de hoofdscheidsrechter.

HET WEDSTRIJDVERLOOP ⁴⁴

Het principe van het spel is om de boules het dichtst bij een aangekondigd doel te krijgen en waarbij de tegenstander probeert op zijn beurt de zijne/ hare nog dichterbij het doel te krijgen of die van de tegenstander daar te verwijderen. ⁴⁵

De van een ploeg mag gedurende competitie niet van samenstelling veranderen op straffe van diskwalificatie van de ploeg ongeacht het moment dat deze verandering van samenstelling wordt geconstateerd. ⁴⁶

De tos, onder supervisie van de scheidsrechter, stelt vast wie van de twee concurrenten mag beslissen wie het but mag lanceren en daarmee ook de eerste boule mag spelen.

De ploeg die de tos gewonnen heeft, levert het but voor de wedstrijd. ⁴⁷ Dit voor zover de wedstrijd organisatie dit niet verzorgd heeft.

De spelers leggen voor aanvang van de wedstrijd en voor aanvang van elke mène hun ballen in het sluitvlak. Als dit voor een of meerdere boules na een opmerking nog niet is gebeurd, worden deze boules door de scheidsrechter als verloren beschouwd. ⁴⁸

Het but wordt na het signaal van start van de wedstrijd en na elk einde van een mène binnen 20 seconden in het butvak geworpen of gerold ⁴⁹.

De but wordt gespeeld en dient binnen de buitenkant van de lijnen van het eerste speelvak tot stilstand te komen. Is dit niet het geval, dan dient de lancering binnen 20 seconden een keer herhaald te worden.

Hierna of bij tijdsoverschrijding heeft de tegenstander het recht het but binnen het eerste speelvak te plaatsen maar wel op een plaats die minstens 50 cm van de vaklijnen afligt.

Als het but goed gelanceerd of geplaatst is, wordt de plaats van het but gemarkeerd.

Aan de speelhandeling mag elke speler bij elke boule voorbereidende handelingen laten voorafgaan. De speler "leest" van te voren het traject en verwijdert zonodig onregelmatigheden van de grond. Het is verstandig om het donné te bepalen, de plaats waar de boule het beste de grond het eerst kan raken om zo zeker mogelijk de juiste richting met de juiste snelheid te bereiken en te voorkomen dat de boule onbedoeld op een losliggende steen of steentje terecht komt. Het donné mag met de voet extra vlak worden gemaakt tot een oppervlak van 70 cm².

Als vanuit het centrale vak het butvak wordt betreden, mag de speler niet meer uit het butvak stappen op straffe dat een boule als buiten het veld gespeeld wordt beschouwd.

Degene die het but heeft gespeeld, speelt zijn/haar eerste boule zo dicht mogelijk bij het but.

In het algemeen geldt dat elke speler vrij is om zijn/haar boules te rollen of te werpen. De tegenstander heeft de keus om nog dichterbij het but te rollen of de gerolde boule reglementair in zijn voordeel te verplaatsen door er niet te hard tegen aan te rollen (zie hieronder) of op een boule van de tegenstander te schieten.

De tweede boules wordt altijd door de tegenstander gespeeld.

Hierna geldt dat de speler die niet het dichtst bij het but ligt, de volgende boule moet spelen.

Indien niet te bepalen is wie het dichtst bij het but ligt, speelt de ploeg die het laatst gespeeld heeft.

Blijft de afstand gelijk, dan speelt de andere partij en zo wordt om en om gewisseld tot een boule van een van de partijen het dichtst bij het but gelegen is. Als dit zo blijft tot het einde van de mène, levert de mène 0 punten op en wordt in de andere richting gespeeld, waarbij het recht van but uitwerpen en beginnen met rollen bij dezelfde ploeg blijft die dat in de laatste mène had.⁵⁰

Als een boule bewogen is na een onreglementaire worp of rol, wordt deze teruggeplaatst door de tegenstander met dien verstande dat dit bij onduidelijke markering nooit mag gebeuren door de ploeg die verantwoordelijk is voor de markering.⁵¹

Als een boule bewogen is voordat de scheidsrechter de afstanden tussen de twee betwiste boules heeft kunnen meten en hij heeft twijfel, dan beschouwt hij het als gelijke afstand.⁵²

Indien een boule bewust maar per abuis dus zonder foutieve bedoelingen onterecht is verplaatst, krijgt de speler een waarschuwing.⁵³

Een ploeg heeft per mène maar één kans om het but aan te kondigen.

Bij onreglementair gespeelde boules wordt een voorlopige markering gemaakt van de verplaatste objecten en de gespeelde boules voordat de voordeelregel wordt overwogen.

Bij onzekerheid over het al dan niet reglementair zijn van de gespeelde boule wordt een voorlopige markering gemaakt van de verplaatste objecten en de gespeelde boule voordat deze kwestie wordt besproken.

Nadat de definitieve plaatsen bepaald zijn worden de objecten die verplaatst zijn definitief voor deze beurt gemarkeerd en kan de volgende boule gespeeld worden.

Boules die niet in het spel mogen blijven liggen, worden door een van beide ploegen weggehaald en op de daarvoor aangewezen plaats gelegd zodat de tegenstanders en het publiek kan zien hoeveel boules er uit het spel zijn.⁵⁴

Elke boule dient ook binnen 45 seconden te zijn gespeeld⁵⁵ nadat

- het but reglementair in het speelvak is geplaatst
- bekend is welke ploeg moet spelen
- de scheidsrechter zijn beslissing heeft geuit

- de boules bij relevante gevallen zijn teruggeplaatst.

Nadat zo alle boules gespeeld zijn telt degene wiens boule het but het dichtst genaderd is hoeveel van zijn boules er in totaal dicht bij het but liggen dan de dichtst bijgelegen boule van de tegenstander. Dat totaal is het aantal verdiende punten in deze mène.⁵⁶

De ploeg die de mène wint, mag in de volgende mène het but lanceren en de eerste boule spelen.

LES JEUX MODERNES

COMBINE OF POINT TIR CIBLE

HET KARAKTER

De combiné is een sterk competitieve sport die fouten direct in punten afstraft en bijzondere prestaties direct extra beloont. In tegenstelling tot het traditionel wordt de winnaar van een mène niet bevoordeeld door weer het but te mogen uitwerpen en het eerst te mogen spelen om daarmee de druk op de tegenstander te leggen.

HET WEDSTRIJDREGLEMENT

Het wedstrijdreglement van de Combiné is gebaseerd op het RTI Hoofdstuk IX.

Het spel kan één tegen één (simple) en twee tegen twee (double) gespeeld worden waarbij per ploeg 4 boules gelijk over de spelers verdeeld worden. Als alle boules gespeeld zijn is de mène afgelopen.

De wedstrijd duurt 8 mènes. De behaalde punten over de 8 mènes worden bij elkaar geteld. Bij ongewenste gelijke stand worden steeds twee aanvullende mènes gespeeld tot de stand ongelijk is. De winnaar heeft de meeste punten.

Bij elke mène wordt van speelrichting gewisseld.

In een mène pointeert de ene partij en tireert de andere partij. Bij de start van elke volgende mène wordt dit omgedraaid behalve bij de vijfde mène. Na de achtste mène wordt na elke twee mènes niet gewisseld.

Het uitwerpen van het but wordt tot 8 mènes bij elke twee mènes gewisseld en daarna per mène.

De arbiter dirigeert de startbepaling voor wie mag bepalen wie met pointeren moet beginnen en tegelijkertijd als eerste het but werpt.

HET BUT

Het but dient in het 5 meter speelveld geworpen te zijn. Na twee mislukkingen mag de tegenstander de but vanaf een meter hoogte het but in het speelveld laten vallen maar wel minstens 70 cm vanaf elke rand. Na markering van het but tekent de tegenstander een cirkel van 1,40 doorsnede met de ligplaats van het but als middelpunt of zoveel meer naar rechts of links als nodig is om te voorkomen dat de cirkel de zijlijnen overschrijdt.

HET ROLLEN

De eerste speler rolt.

Indien de boule niet binnen de buitenrand van de cirkel stil blijft liggen is de rol foutief en probeert de speler het opnieuw tot een rol wel goed is.

Indien de boule binnen de buitenrand van de cirkel blijft liggen, heeft de speler 1 punt. Als de boule tegen het but stil komt te liggen of op minder dan 0,5 cm, heeft de pointeur 2 punten (een biberon), behalve als het but meer dan 50 centimeter verplaatst wordt. Dan wordt alsnog slechts één punt toegekend.

Pas nadat een punt is gehaald, wordt de boule een doelboule voor de tegenstander. De doelboule wordt gemarkeerd, er wordt een boog van 50 cm getrokken en het but wordt verwijderd. Hierna gaat de beurt naar de andere speler.

Als de tegenstander geen boules meer heeft, blijft het but liggen, wordt de gerolde boule verwijderd en blijft de pointeur aan beurt tot alle boules gespeeld zijn.

Indien bij het rollen geen punt is behaald, dan wordt het but vervangen door de boule van de roller.

WERPEN

De tweede speler werpt tot de doelboule reglementair geraakt is en de doelboule uit de cirkel is gestoten, d.w.z. enig deel van de boule de buitenrand van de cirkel net overschrijdt en niet meer laat zien. Dit levert één punt op en in geval de getireerde boule binnen de cirkel blijft liggen twee punten (carreau).

Indien geen doelboule meer beschikbaar is mag de tireur kiezen gooien voor één punt op de boule van de tegenstander die op de plaats van het but is gelegd (maar nooit op verloren positie). De speler er mag vanaf dat moment binnen de mène ook twee keer voor kiezen om voor twee punten per worp op het but te mikken dat op de plaats van de doelboule wordt gelegd. Het but moet daarvoor de cirkel verlaten hebben.

Indien een punt is behaald, gaat de beurt over naar de plaatser en wordt het but op zijn originele plaats gelegd. Bij een onregelmatige worp of onvoldoende verplaatsing wordt het doel teruggeplaatst en blijft de tireur aan de beurt.

Spelers zijn verplicht de te spelen en uitgespeelde boules zodanig te laten zien en het scoreboard zodanig bij te houden dat de toeschouwers de wedstrijd kunnen volgen 57.

WINNEN

De speler met de meeste punten na de 8 mène's is de winnaar. Bij gelijk aantal punten worden steeds twee mènes extra gespeeld met een boule per partij van twee spelers of twee boules per partij van één speler tot een partij de meeste punten heeft.

LE TIR DE PRÉCISION

HET KARAKTER

Deze discipline vraagt van de speler een zeer hoge mate van concentratie, inschattingsvermogen en gerichtheid.

HET WEDSTRIJDREGLEMENT

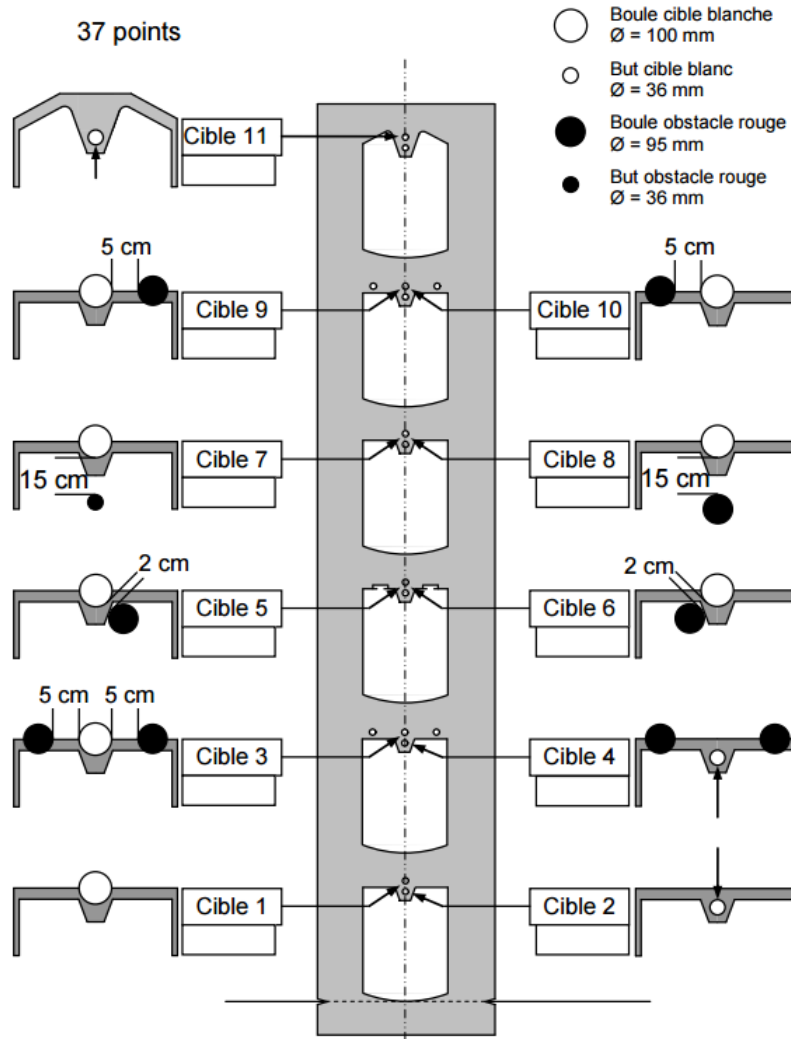
Het spelreglement is gebaseerd op het RTI Hoofdstuk VIII art. 54

Bij deze wedstrijd wordt per ploeg één speler ingezet. De spelers werpen om de beurt een keer op mikpunten waarvan de posities en moeilijkheid gedefinieerd zijn door een speciale mat, attributen en bijbehorend reglement. De witte boules of butts zijn de mikpunten. De rode zijn de obstakels. De worp is geldig als het geraakte mikpunt definitief zijn plek heeft verlaten. Het obstakel moet op zijn plaats blijven. Bij de heren en jongens vanaf 14 jaar levert elke goede worp de volgende punten op:

1. witte boule op eerste positie: 1 punt
2. witte but op eerste positie: 2 punten
3. witte boule op tweede positie en aan beide zijden een rode boule: 5 punten
4. witte but op tweede positie en aan beide zijden een rode boule: 3 punten
5. witte boule op derde positie en rechtsvoor een rode boule: 4 punten
6. witte boule op derde positie en linksvoor een rode boule: 4 punten
7. witte boule op vierde positie en rode but op positie 15 cm ervoor: 3 punten
8. witte boule op vierde positie en rode boule op positie 15 ervoor: 4 punten
9. witte boule op vijfde positie en rode boule er rechts naast: 3 punten
10. witte boule op vijfde positie en rode boule er links naast: 3 punten
11. witte but op zesde positie: 5 punten

Bij de dames, meisjes en jongeren tot 14 jaar levert elke goede worp de volgende punten op:

1. witte boule op eerste positie: 1 punt
2. witte but op eerste positie: 2 punten
3. witte boule op vijfde positie en rode boule er rechts naast: 3 punten
4. witte boule op vijfde positie en rode boule er links naast: 3 punten
5. witte boule op vierde positie en rode but op positie 15 cm ervoor: 3 punten
6. witte boule op vierde positie en rode boule op positie 15 ervoor: 4 punten
7. witte but op zesde positie: 5 punten

Als alle doelen geraakt zijn mag die speler doorgaan met een volgende ronde tot hij/zij het doel niet meer reglementair raakt.

In afwijking van het RTI mogen dames en meisjes vanaf 14 jaar er bij de Nederlandse wedstrijden voor kiezen mee te doen aan de Tir de Précision met 11 posities zoals die beschreven is voor de heren en jongens vanaf 14 jaar.

WINNEN

Degene met de meeste punten wint.

PRECISIE WERPEN CASCADE

HET KARAKTER

Deze discipline is nationaal in ontwikkeling en is een Tir de Précision met een verloop dat vergelijkbaar is met hoogspringen of gewichtsheffen. De speler krijgt een maximaal aantal kansen en mag deze inzetten op posities die evenveel of steeds meer punten opleveren. De moeilijkste posities zijn moeilijker dan die van de Tir de Précision.

TIR PROGRESSIF

HET KARAKTER

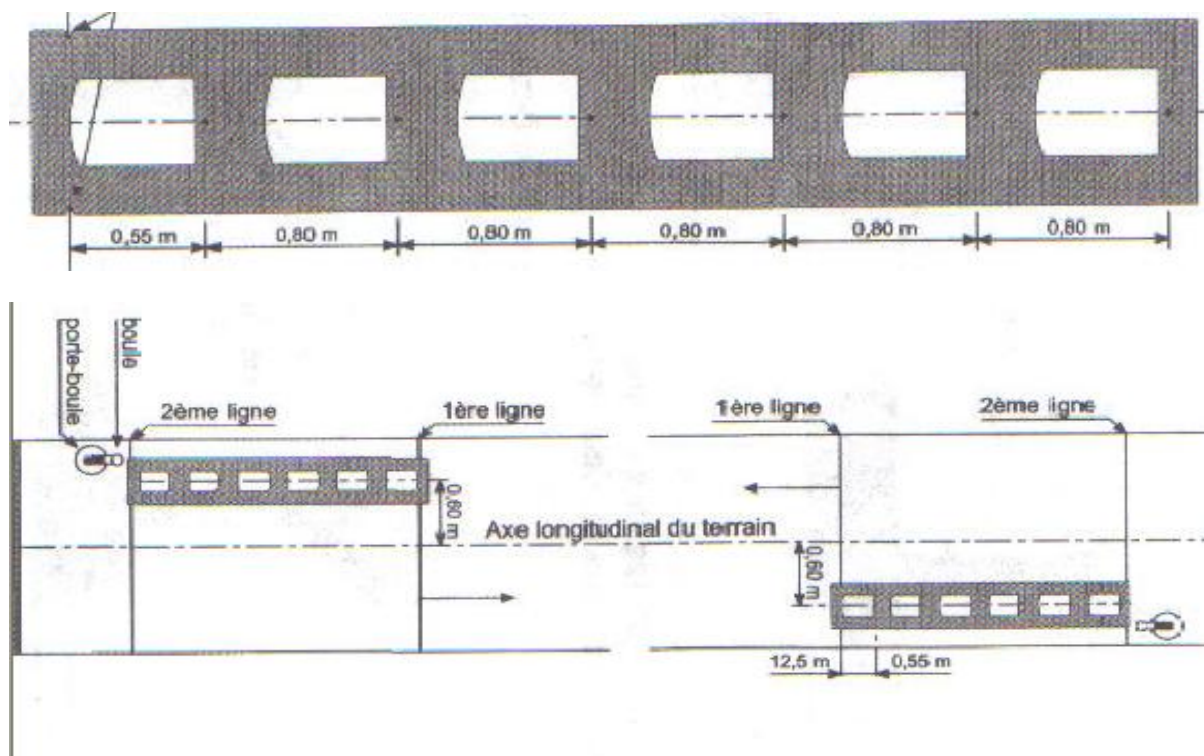
Dit is de meest atletische vorm van Sport-Boules. Deze vorm is goedgekeurd om voor Olympische demonstratiesport in aanmerking te komen. Het stelt aan de speler zware eisen aan conditie, concentratie, looptechniek, gerichtheid en strikte samenwerking.

De opzet is dat een speler een vastgestelde tijdsduur krijgt om op een bepaalde situatie zoveel mogelijk keer doelboules te raken. De ploeg ondersteunt.

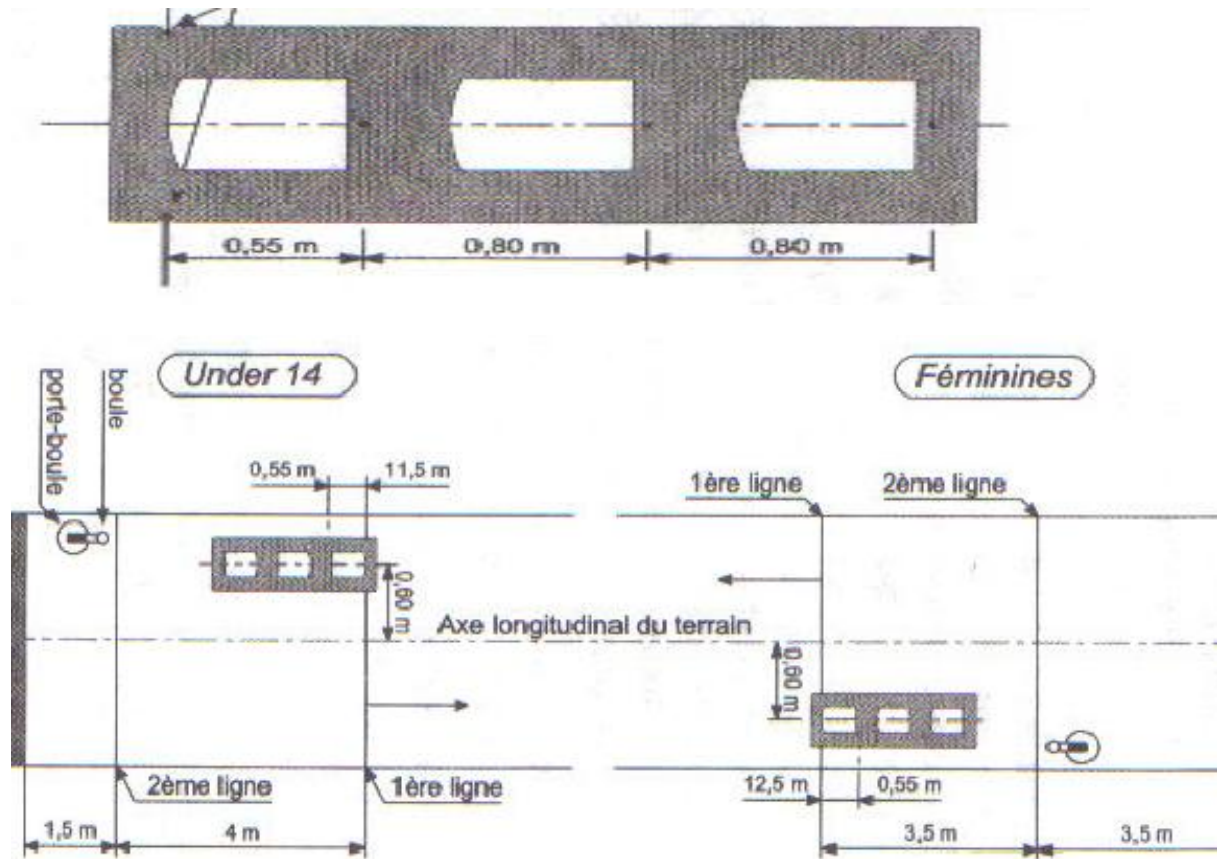
HET TERREIN EN DE MATTEN

Voor de attractiviteit is het aan te bevelen twee ploegen tegelijkertijd te laten spelen waarbij voor de veiligheid een speelkader tussen de beide wedstrijden wordt open gelaten. Ploegen beginnen aan dezelfde kant.

Er is een mat voor heren en jongens vanaf 14 jaar en er is een mat voor dames, meisjes en jongeren onder de 14 jaar. Elk heeft zijn eigen positie in het kader. Dit is in de volgende beelden weergegeven.

Afbeelding: De mat en de positie van de mat op de baan voor de heren en jongens vanaf 14 jaar

Afbeelding: De mat en de positie van de mat op de baan voor dames, meisjes en voor jongeren onder 14 jaar.

HET WEDSTRIJDREGLEMENT

Het wedstrijdreglement is gebaseerd op het RTI Hoofdstuk IX art. 55

Per ploeg komt één persoon uit. De atleet krijgt een vijf of acht minuten de tijd om op de hierboven beschreven baan zoveel mogelijk keer de van plaats wisselende doelen te raken. De tijdsduur wordt door de wedstrijdorganisatie vastgesteld.

De wedstrijd vangt aan na vanaf 5 tot 0 aftellen door de scheidsrechter. Pas dan mag de atleet het toegevoegde vak uit om met een reglementaire worp de witte boule aan de overzijde te raken.

De atleet dient na elke worp vanaf de andere kant te werpen.

Na het eindsignaal geraakte doelboules leveren geen punt op.

De atleet dient de boule uitsluitend van de porte-boule te nemen en mag deze in ieder geval niet met de hand aangereikt krijgen.

De witte boules zijn bij de start in beide richtingen op de eerste positie gelegd. De witte boule die blijvend van zijn plaats is geworpen levert één punt op en wordt op de volgende positie gelegd.

De volgende positie is voor heren en jongens vanaf 14 jaar de positie in de positierreeks:
2, 3, 4, 5, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 2 , ...

De volgende positie is voor heren en jongens vanaf 14 jaar de positie in de positierreeks:
2, 3, 4, 5, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 2 , ...

Om de boules op de porte-boules te leggen en de witte boule op de mat in de juiste positie te leggen mogen aan beide kanten twee personen assisteren. Deze vier personen zijn ploegleden of worden aangewezen door de organisatie en door de atleet geaccepteerd. Niet goed gelegde doelboules leveren geen punt op.

Op verzoek van de speler kunnen de matten aan de andere kant van de middenlijn van de baan gelegd worden, met name ten faveure van de linkshandige atleet.

De speler die het meeste punten gehaald heeft is winnaar. Bij gelijke stand volgt na maximaal een half uur pauze een herhaling van die de helft van de tijd duurt. Bij gelijkblijvende stand wordt een serie van doelboules op alle posities als uitsluitel genomen. Dit wordt herhaald tot ongelijkheid wordt vastgesteld.

Bij de uitslag wordt weergegeven het aantal gescoorde punten en het aantal worpen. Van deze discipline wordt nationaal en internationaal een recordlijst bijgehouden.

Bij onderbreking door exterieure oorzaak (elektriciteitsstoring e.d.) wordt de uitoefening geannuleerd en opnieuw gepland.

TIR RAPIDE EN DOUBLE OF RELAIS

HET KARAKTER

Het karakter komt overeen met de Tir Progressif. Het verschil is dat bij deze discipline een hogere loopsnelheid wordt bereikt, meer anaerobe wordt gelopen, dat het doel niet zoveel verschuift en dat door de onderbreking meer uit trance kan geraken.

DE MATTEN

Bij deze discipline zijn de posities van de boules beperkt:

1. bij de heren en jongens vanaf 14 jaar komt de boule alleen op de vierde respectievelijk tweede positie te liggen.
2. Bij de dames, meisjes en jongeren onder 14 jaar komt de boule alleen op de derde respectievelijk eerste positie te liggen.

In de Tir Rapide en double speelt een ploeg met 2 spelers die elkaar na 4 worpen per toerbeurt aftikken. De atleet in actie kan de beurt alleen overdragen door de ploegmaat aan te raken als deze zich in het toegevoegde vak bevindt. Na de derde wisselfout wordt de ploeg gediskwalificeerd.

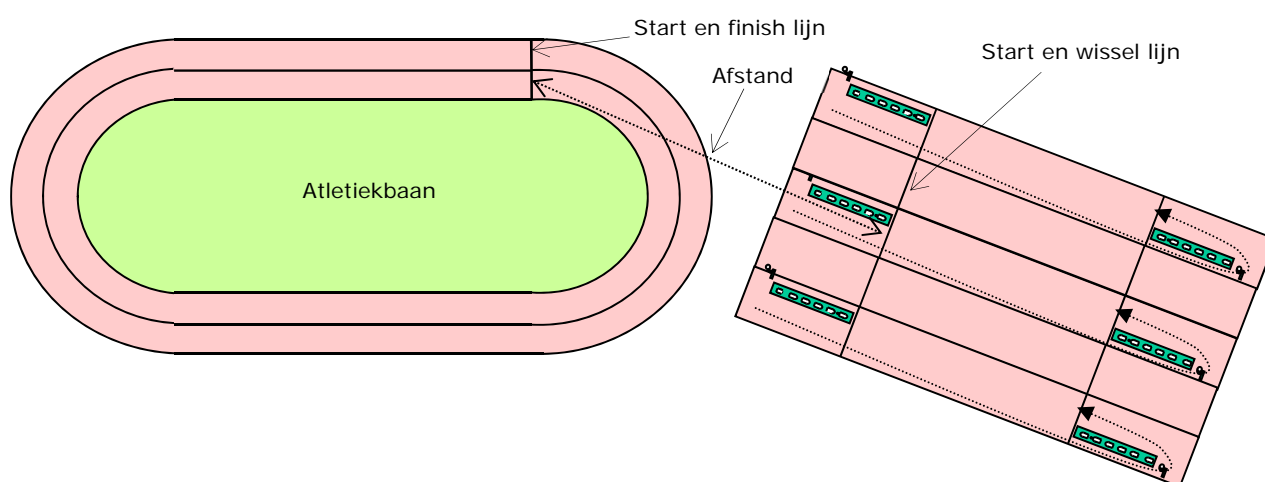

BOULESBIATLON

ALGEMEEN

De boulesbiatlon is een combinatie van het Sport Boules onderdeel Tir Progressif of Relais en vastgestelde afstand hardlopen, individueel of als groep. Het reglement is nog in ontwikkeling. Doel is de snelste tijd te realiseren waarbij bij het Sport Boules onderdeel een minimaal aantal punten behaald moet worden. Boule raken levert 1 punt op. But raken 2 punten.

De biatlon wordt uitgevoerd op een Sport Boules baan en een hardloopaccommodatie met een afstand van 100 m van de startpositie van het Sport Boules naar die van de hardloopaccommodatie zodanig dat de finish voor elke ploeg gelijk is.

De boulesbiatlon kan worden uitgevoerd indien de boulesbaan een veilige uitgang kent, er een goede aansluiting is op het gewenste traject van goede hardloopkwaliteit en de afstand vanaf een korte kant van alle banen tot de start/aankomstlijn van het loopnummer even groot is.

Bij voorkeur is dat een atletiekbaan of een crossbaan.

REGLEMENT

De boulesbiatlon kent verschillende vormen. De variatie wordt bepaald door de grootte van de ploeg en door de afstand van het hardloonderdeel. De varianten zijn:

- In individuele uitvoering met loopafstand van 500 meter in combinatie met minimaal 6 punten
- In estafette uitvoering door ploegen van 3 personen over een loopafstand van de eerste twee lopers van 600 meter en de laatste 500 meter met minimaal 6 punten elk te behalen.

- 2.500 meter in combinatie met minimaal 12 punten alleen in individuele uitvoering.
- De kinder-variant. In dat geval worden kindermatten gebruikt en een naastgelegen baan van het Sport Boules terrein voor een afstand van 25 meter gebruikt welke 4 keer wordt gelopen. Ook deze variant wordt gespeeld in individuele en estafette-vorm.

In de ploegenvariant voert ieder ploeglid het Sport Boules onderdeel en het hardloponderdeel altijd als een geheel uit. In deze variant kan het tweede en het derde ploeglid pas mag starten na handaanraking van het voorgaande lid na diens of haar uitvoering. De handaanraking dient plaats te vinden op de startlijn van Tir Progressif.

Bij het onderdeel Tir Progressif resp. Relais is de speler in actie bij elke worp gemachtigd te bepalen of het doelobject een but of een boule is.

VEILIGHEID

Het is verboden door de baan te lopen of op de naastgelegen baan te lopen dan wel zonder attente houding aanwezig te zijn wanneer hierop in een wedstrijd met de boule geworpen wordt. Het is verplicht bij het passeren van een baan de werper op die baan in het oog te houden.

NADERE TOELICHTING OP SPORT BOULES

MENTALITEIT

Misschien wel het belangrijkste van deze sport is de mentaliteit die vereist is bij deze sport en die deze sport ook helpt ontwikkelen. De sport vereist een combinatie van concentratie, gerichtheid, samenwerking en afhankelijk van de soort Sport-Boules samenwerking redelijk tot zeer veel conditie. Samenwerking vraagt en geeft vriendschappelijk omgangsvormen. Het sportieve karakter staat hoog in het vaandel. Deze elementen zijn voorwaarden om de Sport-Boules op uitdagend hoog niveau met plezier uit te beoefenen. Sport-Boules ontwikkelt u.

VEILIGHEID

Sport Boules is een sport waarbij met boules gegooid wordt. Boules zijn metalen ballen van ca. 1 kilogram. Hierbij speelt uitdrukkelijk veiligheid een rol.

Om veiligheid te garanderen zijn enkele regels van eminent belang

1. tijdens het gooien van de boules is niemand op het terrein aanwezig.
2. degene die zich rond het veld bevinden, staan stil en kijken naar degene die gooit. Er is een veiligheidszone van minstens 3 meter ronde het terrein. Alleen daarbuiten is het toegestaan niet op de sportoefenaar te letten.
3. tijdens wedstrijden begint de sporter pas na het signaal van de scheidsrechter en eindigt direct na het eindsignaal.

INHOUDSOPGAVE

Introductie	1
Algemeen.....	2
Accommodatie en attributen	2
Belang	2
De plussen van Sport Boules.....	3
Doelgroepen.....	3
Algemeen.....	3
Sport Boules, de school en de naschoolse opvang	4
Sport Boules en de atletiek	4
Contact.....	4
Het Nationaal Wedstrijd Reglement (NWR).....	5
Definities	5
Het speelveld voor de verschillende vormen	5
Het Materiaal	7
De Boulespen, cinquante of baquette.....	7
De Boules.....	8
Overige attributen.....	8
Wedstrijdreglement algemeen	9
Algemeen.....	9
Het Traditionel.....	10
Algemene regels.....	10
Wedstrijd en winst	10
wedstrijdDuur en minimaal te behalen punten	10
Prepareren en onderhouden van het kader.	11
Punten noteren.....	11
Markeren, Meten, het beheren van de Cinquante.....	11
Verloren boule of but	12

Rollen of plaatsen reglementair	13
voordeelregel bij onreglementaire poging	13
Fouten van de speler	14
Fout van tegenstander	14
Werpen of gooien of schieten.....	14
Aankondiging	14
Boog trekken	15
Reglementaire worp	15
aangekondigd But	15
Niet aangekondigd but	15
Onenigheid	16
Het wedstrijdverloop	16
Les jeux modernes	19
Combiné of Point Tir Cible	19
Het karakter	19
Het wedstrijdreglement	19
Het but	19
Het rollen	20
Werpen	20
Winnen	20
Le tir de précision.....	21
Het karakter	21
Het wedstrijdreglement	21
Winnen	22
Precisie werpen cascade.....	22
Het karakter	22
Tir Progressif	23
Het karakter	23
Het terrein en de matten	23

Het wedstrijdreglement	24
Tir Rapide en Double of Relais	25
Het karakter	25
De matten	25
Boulesbiatlon	26
Algemeen	26
Reglement	26
Veiligheid	27
Nadere toelichting op Sport Boules	28
Mentaliteit	28
Veiligheid	28

INDEX

Plaatsen in het IRT waar ingegaan wordt op gebeurtenissen met volgende onderdelen.

But

Artikels:

- 4. 7;
- 5. 9C;
- 6. 13;
- 7. 34;
- 8. 35;
- 9. 45;

Eindnoten

---

¹ Hoofdstuk I Art. 4 figuur 2 RTI

² Hoofdstuk I Art. 4 RTI

³ Eerste deel Nomenclatuur RTI en Hoofdstuk I Art. 1, 2 en 3

⁴ Hoofdstuk III Art. 12 D RTI

⁵ Hoofdstuk VI Art. 43 RTI

⁶ Hoofdstuk III Art. 11, 12 en 13 RTI

⁷ Hoofdstuk II De Partij RTI

⁸ Hoofdstuk III Art. 10 RTI

⁹ Hoofdstuk II Art. 9 RTI

¹⁰ Hoofdstuk II Art. 8 RTI

¹¹ Hoofdstuk III Art. 12 A RTI

¹² Hoofdstuk III Art. 12 B RTI

¹³ Hoofdstuk III Art. 12 C RTI

¹⁴ Hoofdstuk II Art. 7 RTI

¹⁵ Hoofdstuk II Art. 7 RTI

¹⁶ Hoofdstuk V Art. 42 RTI

¹⁷ Hoofdstuk III Art. 13 RTI

¹⁸ Hoofdstuk III Art. 13 RTI

¹⁹ Hoofdstuk III Art. 15 RTI

²⁰ Hoofdstuk III Art. 19 RTI

²¹ Hoofdstuk III Art. 15 RTI

²² Hoofdstuk III Art. 18 RTI

²³ Hoofdstuk III Art. 19 RTI

²⁴ Hoofdstuk III Art. 20 RTI

²⁵ Hoofdstuk V Art. 32 RTI

²⁶ Hoofdstuk V Art. 32 RTI

- ²⁷ Hoofdstuk VII Art. 50 RTI
- ²⁸ Hoofdstuk VII Art. 51 RTI
- ²⁹ Hoofdstuk VII Art. 52 RTI
- ³⁰ Hoofdstuk V Art. 35 RTI
- ³¹ Hoofdstuk VI Art. 45 lid 2 RTI
- ³² Hoofdstuk III Art. 14 B RTI
- ³³ Hoofdstuk III Art. 22 RTI
- ³⁴ Casistique 2010 bij Hoofdstuk III Art. 22 RTI
- ³⁵ Hoofdstuk III Art. 22 RTI
- ³⁶ Casistique 2010 bij Hoofdstuk III Art. 22 RTI
- ³⁷ Hoofdstuk V Art. 36 RTI
- ³⁸ Eerste deel Nomenclatuur RTI
- ³⁹ Hoofdstuk III Art. 12 E RTI
- ⁴⁰ Hoofdstuk V Art. 42 RTI
- ⁴¹ Hoofdstuk VI Art. 43 RTI
- ⁴² Hoofdstuk VI Art. 45 lid 1 RTI
- ⁴³ Hoofdstuk VI Art. 45 lid 2 RTI
- ⁴⁴ Hoofdstuk II Art. 6 RTI
- ⁴⁵ Hoofdstuk II Art. 5 RTI
- ⁴⁶ Hoofdstuk III Art. 10 RTI
- ⁴⁷ Hoofdstuk III Art. 11 RTI
- ⁴⁸ Hoofdstuk III Art. 24 A RTI
- ⁴⁹ Hoofdstuk V Art. 34 RTI
- ⁵⁰ Hoofdstuk III Art. 21 RTI
- ⁵¹ Hoofdstuk III Art. 14 A RTI
- ⁵² Hoofdstuk III Art. 20 RTI
- ⁵³ Hoofdstuk III Art. 14 C RTI
- ⁵⁴ Hoofdstuk III Art. 24 B RTI

---

⁵⁵ Hoofdstuk V Art. 39 RTI

⁵⁶ Hoofdstuk II Art. 7 RTI

⁵⁷ Hoofdstuk IX Art. 57 lid 5b1 RTI